

HELENISTIČKA SKULPTURA

NOSITELJ KOLEGIJA: dr. sc. Marija Kolega, docent

SEMESTAR: II.

STATUS KOLEGIJA: Izborni

UVJET UPISA KOLEGIJA: Nema

BROJ SATI TJEDNO: 1 sat predavanja + 1 sat seminara (P15 + S15)

ECTS BODOVI: 3

SADRŽAJ KOLEGIJA:

U uvodnom dijelu iznosi se povijesni pregled Aleksandrovih osvajanja, raspad Aleksandrove države i stvaranje helenističkih kraljevstva. Analiziraju se svi aspekti umjetnosti na dvoru Aleksandra Velikoga i obrađuju djela vodećih umjetnika: Leohara, Lizipa i njegovih učenika. Razmatraju se stilovi u upotrebi tijekom helenističkog razdoblja – barok, rokoko, neoklasicizam, realizam i arhaizam. Pergamska kiparska škola javlja se u drugoj pol. 3. st. pr. Kr. na dvoru Atala I. i njegovih nasljednika. Prezentiraju se najznačajnija kiparska dostignuća dvorske umjetnosti: Velika i mala skupina Gala, i posebno Veliki žrtvenik (veliki friz s temom gigantomahije i mali friz sa scenama iz Telefova života). Analiziraju se i mitološke grupe iz Sperlonge, zatim Kažnjavanje Dirke, Laokont i sinovi. U rokoko stilu izrađene su kompozicije satira, menada, silena, kentaura i dr., a u egzotičnom izričaju kompozicija «Usnuli Hermafrodit». Neoklasicistički stil njeguju kipar Damofon iz Mesene, te Eubolid i Euklid iz Atene. Od kipara neo-atičke tradicije obrađuju se Arkesilaj (poznat po kulturnom kipu Venere Genetrix u Rimu) i Pasitel (kip Jupitera u Rimu). Analiziraju se helenistički reljefi arhaičnog stila (kipar Kalimah), te kipovi Herkulanske Palade i Artemide iz Pompeja.

Teme: 1. Uvod, podjela i kronologija razdoblja. Portretistika Aleksandra Velikog i njegovih nasljednika. 2. Lizip i njegova škola. 3. Kiparski prikazi filozofa, govornika i političara. 4. Kiparska djela atletičara. 5. Kiparska djela bogova (Zeus, Posejdon, Heraklo, Apolon, Dioniz i dr.) 6. Kiparska djela božica (Atena, Artemida) i žena. 7. Helenistički barok: Gali i heroji. 8. Veliki žrtvenik u Pergamu. 9. Mitološke grupe u Sperlongi. 10. Rokoko grupe. 11. Realistička kiparska djela. 12. Egzotična i neoklasična djela. 13. Neo-atička kiparska djela. 14. Kiparska djela arhajskog stila.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE I USVAJANJA ZNANJA: Nastava se izvodi jednom tjedno, kombinirajući predavanja i seminare

OBVEZE STUDENATA: Usmeni ispit, održavanje seminara

PRAĆENJE NASTAVE I OCJENJIVANJE STUDENATA: Studenti su dužni odslušati najmanje 50% predavanja, te sudjelovati u radu i diskusiji na najmanje 75% seminara

LITERATURA:

Obaveza: B.S. Ridgway, *Hellenistic Sculpture I. The Styles of ca.331-200 B.C.*, Madison, 1990; ; B. S. Ridgway, *Hellenistic Sculpture II. The Styles of ca.200-100 B.C.*, Madison, 2000; B. S. Ridgway, *Hellenistic Sculpture III. The Styles of ca.100-31 B.C.*, Madison, 2002; N. T. de Grumond - B. S. Ridgway eds., *From Pergamon to Sperlonga*, 2001; R.R.R. Smith, *Hellenistic Sculpture. A handbook*, London, 1991; R.R.R. Smith, *The Hellenistic Period*, in: *The Oxford History of Classical Art*, ed. J. Boardman, 1993, str. 151-216; J. J. Pollitt, *Art in the Hellenistic Age*, Cambridge, 1986; T.B.L. Webster, *Helenizam*, Novi Sad, 1970.

Dopunska: M. Bieber, *The Sculpture of the Hellenistic Age*, New York, 1961.; A.F. Stewart, *Lysippan Studies*. 1. The Only Creator of Beauty, *American Journal of Archaeology* 82, 1978, No. 2, str. 163-171.; A. F. Stewart, *Lysippan Studies*. 2. Agias and Olipourer, *American Journal of Archaeology* 82, 1978, No. 3, str. 301-313.; A.F. Stewart, *Lysippan Studies*. 3. Not by Daedalos ?, *American Journal of Archaeology* 82, 1978, No. 4, str. 473-482; A. Stewart, *Face of Power*, Oxford, 1993, 52-56; 78-102; 106-122; 209-225.